

OSUUSTOIMINTA RUUAN HUOLTOVARMUUDEN TUKIJALKANA

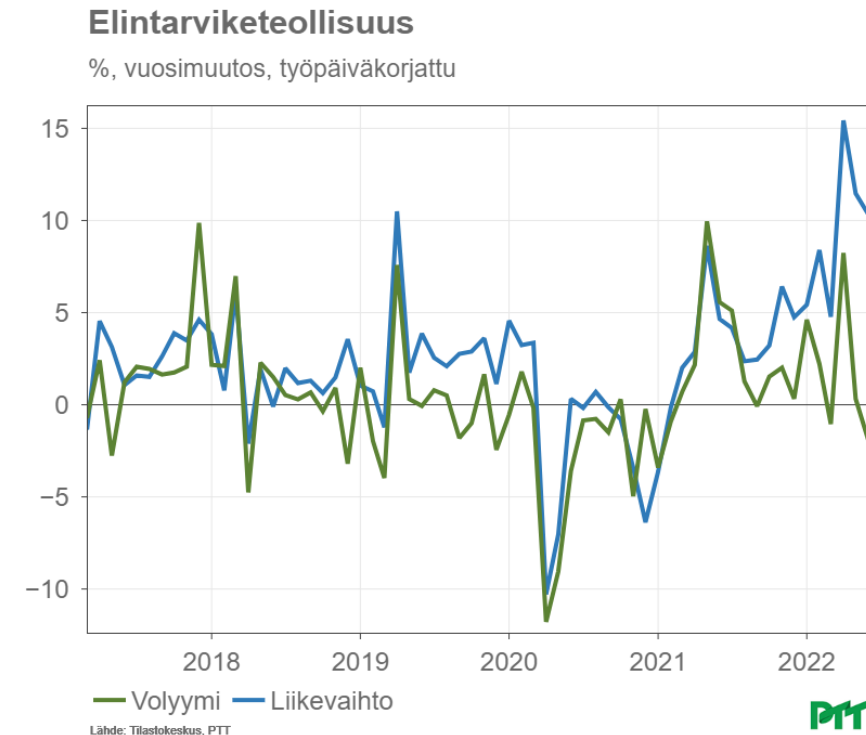
- TUOTTAJAYRITYSTEN VUOSI 2021

Sari Forsman-Hugg, tutkimusjohtaja
Pellervon taloustutkimus PTT

OT-vuosikirjan julkistus 1.9.2022

LÄHIVUODET HAASTE RUOKATALOJEN TULOSKEHITYKSELLE

- Elintarvikealan toimintavarmuus säilyi hyvänä myös toisena koronavuotena
- Elintarvikeyritysten liikevaihto ja volyymi palautuiva koronavuoden notkahduksesta
- Osuustoiminnalliset elintarvikeyritykset, Valio, HKScan ja Atria, onnistuivat kasvattamaan liikevaihtoaan vuonna 2021
- Maatalouden tuotantopanosten poikkeuksellisen kova hintojen nousu viime syksynä heikensi nopeasti kotieläintilojen talousnäkyviä ja asetti paineita tuottajahintojen korotuksille
- Kustannusinflaatio kurittaa myös elintarviketeollisuutta
- Sota Ukrainassa on tehnyt entistä näkyvämmäksi suomalaisen ruuantuotannon riippuvuuden globaalista energiantuotannosta ja taloudesta

SOPIMUSTUOTANNOLLA KYSYNTÄLÄHTÖISYYTTÄ MAITOSEKTORILLE

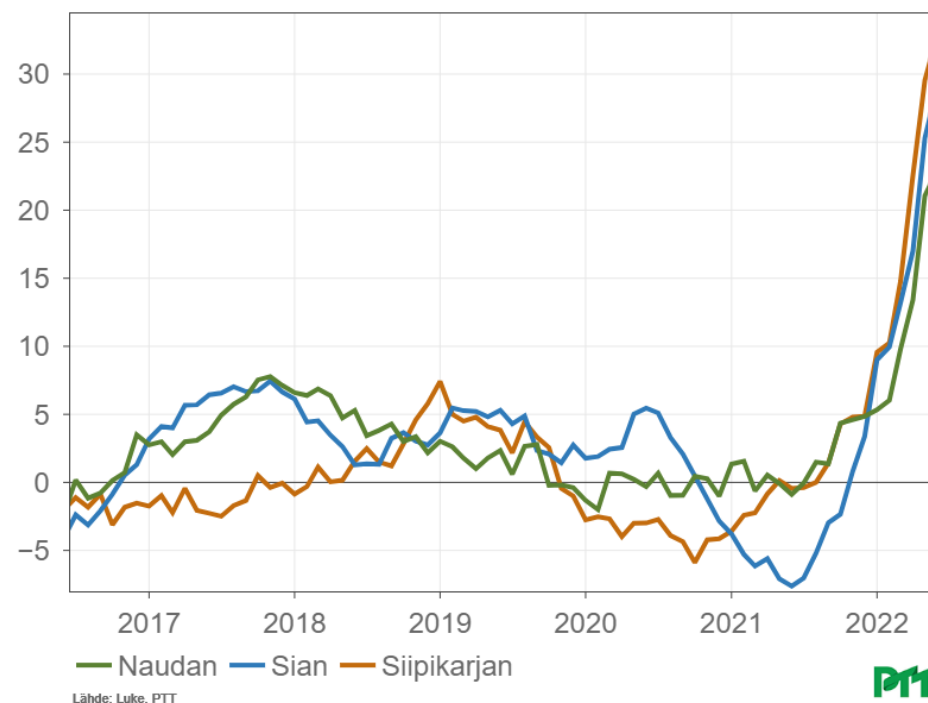
- Maitosektorilla toimintavarmuus säilyi hyvänä, vaikka korona vaikutti toimintaan monin tavoin
- Ravintolarajoituksia pystyttiin ajoittain purkamaan, ruokapalveluissa osittaista kysynnän palautumista
- Syksyn 2021 kustannuskriisi heikensi maitotilojen taloutta ja kannattavuutta → paine tuottajahinnan nousulle
- Maitoa tuotettiin 4 % vähemmän
- Maitotuotteiden viennin arvo laski
- Valion liikevaihto ja liiketulos kasvoivat
- II osuusmeijeriä teki positiivisen liiketuloksen
- Osuusmeijereiden yhteenlaskettu liikevaihto laski II %
- Valiolla Oddlygood® tuotteiden liiketoiminnan yhtiöittäminen, Heinon Tukku -yrityskauppa ja aiesopimus lantabiokaasun tuotannosta StI:n kanssa
- Kasvua haetaan lisäarvotuotteista ja kasvipohjaisista tuotteista erityisesti vientimarkkinoilla

LIHASEKTORILLA KANNATTAVUUDEN TAE ON, ETTÄ KUSTANNUSTEN NOUSU SAADAAN SIIRRETTYÄ TUOTTEIDEN HINTOIHIN

- Ruokatalojen oli sopeutettava tuotantonsa nopeasti koronarajoituksista johtuviin kysynnän muutoksiin.
- Loppuvuotta leimasi tuotantopanosten voimakas kustannusinflaatio.
- Kustannusinflaatio kurittaa niin lihantuottajia, osuusteurastamoita kuin jalostajiaakin.
- Ruokatalojen kotimaisen raaka-aineen ja suurien investointien takaamiseksi on tärkeää, että kohonneet kustannukset saadaan siirrettyä kuluttajahintoihin.
- Lihan kulutuksen laskun myötä ruokatalojen on onnistuttava profiloitumaan entistä paremmin monipuolisina ruokatuotteiden tarjoajina.
- Sianlihan ylituotantoa pitää pystyä karsimaan.

Tuottajahinnat

%, muutos vuoden takaa

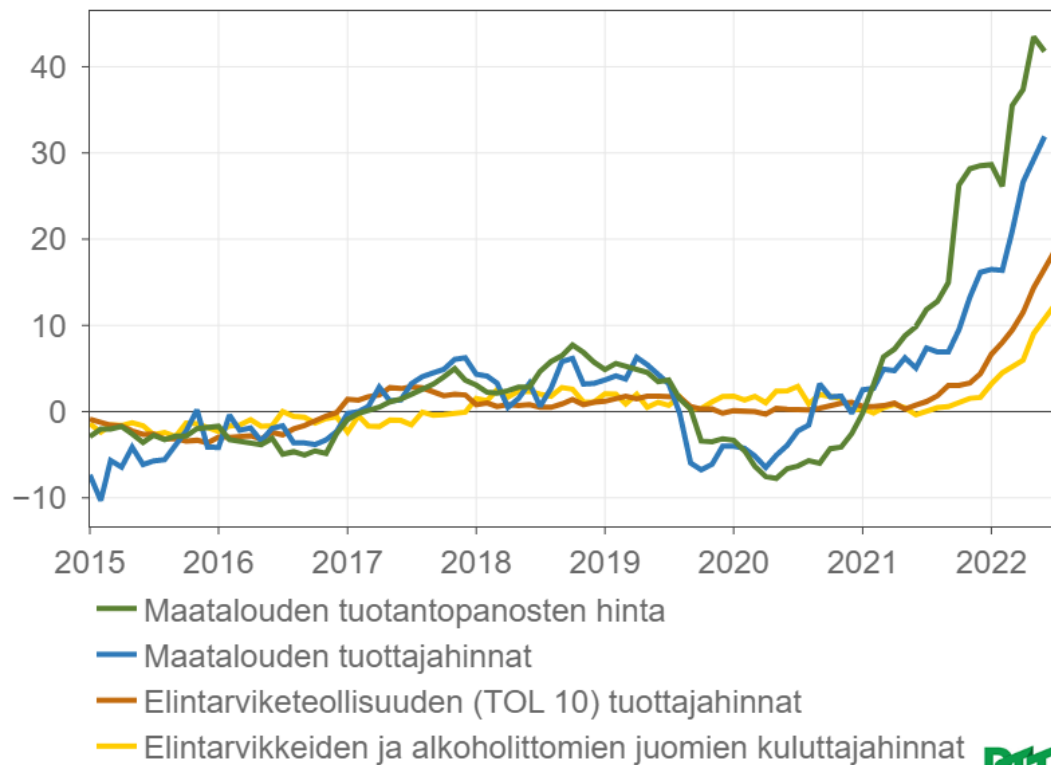

PTT

RUOKAMARKKINOIDEN TOIMIVUUTTA KOETELLAAN

Tuotantopanokset, tuottajahinnat ja kuluttajahinna

%, vuosimuutos

Lähde: Tilastokeskus, PTT

- Markkinat reagoivat viiveellä kustannusten nousuun
- Ruokaketjun tulonjakoon tarvitaan tasapainoisuutta

EPÄVARMUUS MARKKINOILLA JATKUU

- Ennätyskorkea inflaatio
- Kustannustaso säilyy pidempään tavanomaista korkeampana
- Nyt kriittistä sähkön ja lannoitteiden saatavuus ja hinnat
- Toimitushäiriöitä globaaleissa hankintaketjuissa
- Kotimaisen raaka-aineen saatavuuden varmistaminen korostuu epävakaassa markkinatilanteessa, omavaraisuus, huoltovarmuus
- Haastavassa markkinatilanteessa edistettävä ilmastotoimia ja luonnon monimuotoisuutta
- Irtautuminen fossiilisesta energiasta ja lannoitteista nopeuttaa vihreää siirtymää, mutta aiheuttaa lisäkustannuksia lyhyellä aikavälillä

KETTERYYTTÄ REAGOIDA

- Paine siirtää kohonneita kustannuksia sekä maatalouden että teollisuuden tuottajahintoihin
- Elintarvikkeiden kuluttajahintojen nousu jatkuu loppuvuonna yleistä inflaatiota nopeampana
- Kuluttajien reaaliensiot pienenevät tänä vuonna, kuluttajien ostovoima heikentyy
→ tarvitaan notkeutta reagoida kysynnän muutoksiin
- Nostetta tulisi saada myös viennin kehittämisestä
- Miten parantaa tuottajien neuvotteluasemaa ja varmistaa ruuantuotannon jatkuvuus?
- Akuuttien kriisien keskellä tärkeää panostaa tuotekehitys- ja innovaatiotoimintaan, joilla varmistetaan tuloksentekeykyä talouden näkymien muuttuessa jälleen valoisimmiksi

ENNUSTEKAUSI SYKSY 2022

Kansantalous	15.9.
Maa- ja elintarviketalous	27.9.
Metsäala	6.10.

KIITOS!

Lisätietoja:

Sari Forsman-Hugg, tutkimusjohtaja

Juuso Aalto-Setälä, maatalousekonomisti

Raija Heimonen, liiketaloustutkija

etunimi.sukunimi@ptt.fi